

Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling

**RAMLÖSA
FRISKOLA**

HUSTOMTENS FÖRSKOLA

Innehållsförteckning

Styrdokument, lagar och förordningar	4
Lag om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever	4
Ur Lpfö 18 läroplanen för förskolan	4
Vår gemensamma värdegrund	4
Alla människors lika värde.....	4
Respekt och hänsyn	4
Upptäckarglädje och nyfikenhet	5
Trygghet.....	5
Vision	5
Definition av diskriminering och kränkande behandling.....	5
Diskriminering	5
Bristande tillgänglighet	5
Kränkande behandling	6
Trakasserier.....	6
Annan kränkande behandling	6
Mobbing.....	6
Mål med likabehandlingsplanen	6
Övergripande mål.....	6
Kartläggning, nulägesanalys och mål – läsåret 2022-2023	7
Kometen	7
Mångubben.....	8
Regnbågen	10
Vardagligt arbete för att förebygga och förhindra	11
Individnivå	11
Kön.....	12
Etnisk tillhörighet.....	12
Religion eller annan trosuppfattning	12
Funktionshinder.....	12
Sexuell läggning	12
Könsöverskridande identitet eller uttryck.....	13
Ålder	13
Annan kränkande behandling	13
Gruppenivå	13
Organisationsnivå.....	13
Utredning och åtgärder.....	14
Individnivå	14
Gruppenivå	14
Organisationsnivå.....	14
Anmälningsrutiner.....	14
Utvärdering och uppföljning	14
Utvärdering av mål läsåret 2021-2022	15

Kometen	15
Stjärnhuset.....	16
Mångubben.....	16
Regnbågen	18
Arbetsgång – Likabehandlingsplan	19
Kontakter	20
Bilaga 1: Dokumentation av kränkande behandling/trakasseri	21

Styrdokument, lagar och förordningar

Lag om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever

Sedan 1 januari 2009 regleras likabehandlingsarbetet i två regelverket:

- Diskrimineringslagen (enligt 2 kap. 5 §)
- Kap. 6 i skollagen

Ur Lpfö 18 läroplanen för förskolan

”Var och en som verkar inom förskolan skall främja aktningen för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas” (sid. 5).

Barnkonventionen

Barnkonventionen antogs 1989 och blev svensk lag från och med den 1 januari 2020. Fyra artiklar räknas som grundprinciper/pelare i konventionen. Det betyder att de är vägledande för hur helheten ska tolkas. Här är dessa fyra artiklar:

Artikel 2: Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3: Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas det som bedöms vara barnets bästa.

Artikel 6: Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling

Artikel 12: Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.

Vår gemensamma värdegrund

På Ramlösafriskola/Hustomtens förskola har personal och arbetsledning diskuterat fram följande gemensamma värdegrund.

I vår verksamhet inom förskola/skola är dessa punkter icke förhandlingsbara.

Alla människors lika värde

Vi arbetar medvetet för:

- En demokratisk förskola/skola
- Att skapa förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av kön, social eller etnisk bakgrund
- Att värna och respektera våra olika kulturer
- Att vara lyhörda för föräldrars och barns åsikter och önskemål

Respekt och hänsyn

För oss betyder det att:

- Språket skall vara välvårdat
- Vuxna i barnets omgivning skall vara goda förebilder
- Kunna ta ett nej, sluta
- Inte slå på varandra - inga nedvärderande kommentarer
- Skapa en miljö där empati/medkänsla blir naturliga inslag
- Ansvarstagande för varandra och vår gemensamma arbetsmiljö ska vara något helt naturligt

Upptäckarglädje och nyfikenhet

Det skapar vi genom att:

- Vara positiva och visa lust för vårt arbete och på detta sätt blir vi positiva förebilder för vår omgivning
- Uppmuntra barnen till nyfikenhet
- Ha ett varierande utbud av material och upplevelser
- Ta tillvara barnens spontanitet

Trygghet

Det är en förutsättning och ett resultat av vår värdegrund. Vi vill skapa en miljö där barn – föräldrar – personal – arbetsledning känner sig trygga och har förtroende för varandra.

Vision

Alla barn, föräldrar och personal skall känna sig trygga. Inga barn, föräldrar eller personal får utsättas för kränkande behandling eller diskrimineras beroende av kön, etnisk tillhörighet, religion, sexuell läggning, funktionsvariation, könsöverskridande identitet, ålder eller annan kränkande behandling.

Definition av diskriminering och kränkande behandling

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på orsakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Med direkt diskriminering menas att ett barn behandlas sämre än andra barn. Men man kan också diskriminera genom att behandla lika, vilket är indirekt diskriminering.

Bristande tillgänglighet

Tillgänglighet i förskolan handlar om att kunna anpassa den pedagogiska, sociala och fysiska miljön utifrån barns och elevers behov. För barn och elever innebär tillgänglighet i förskolan och skolan både åtkomlighet och användbarhet i och av verksamheten.

Kränkande behandling

Kränkande behandling strider mot principen om alla människors lika värde. Kränkningar är ofta ett uttryck för makt och förtryck och det är den enskildes upplevelse av kränkningen som alltid måste tas på allvar.

Kränkningar kan vara:

- Fysiska (t.ex. att bli utsatt för slag och knuffar)
- Verbala (t.ex. "Du är ful, du är tjock")
- Psykosociala (t.ex. att bli utfrys)
- Texter och bilder (teckningar, lappar och fotografier)

Trakasserier

Trakasserier är kränkande behandling som har samband med

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionshinder
- Sexuell läggning
- Könsöverskridande identitet eller uttryck
- Ålder

Annan kränkande behandling

Annan kränkande behandling är uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Det är alltid det utsatta barnet/elevens upplevelse som avgör om beteendet eller handlingen är kränkande.

Förskolans personal måste ibland tillrättvisa ett barn för att skapa en god miljö för hela barngruppen. En befogad tillrättvisning är inte en kränkning i lagens mening, även om barnet ifråga kan uppleva det som kränkande.

Mobbing

Mobbing är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad negativ handling.

Mål med likabehandlingsplanen

Övergripande mål

- Nolltolerans
- Alla ska känna sig delaktiga i vår likabehandlingsplan, barn, föräldrar och personal.
- Förebygga, förhindra och eventuellt upptäcka diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.
- Samarbeta kring de trivseregler vi gjort tillsammans med barnen vid höstterminens början.

Kartläggning, nulägesanalys och mål – läsåret 2023-2024

Under augusti och september sker kartläggning och nulägesanalys. Metoder för detta är; observationer, intervjuer med barnen och planerade samtal med barn och föräldrar och föräldramöte. Observationerna som görs diskuteras kontinuerligt i arbetslaget vid t.ex. avdelningsplanering. Detta gör att det fortlöpande finns en diskussion för att förbättra och komma vidare i detta arbete. Alla föräldrar på vår förskola får information om vår likabehandlingsplan. På höstterminens föräldramöten lyfts arbetet kring likabehandlingsplansarbetet upp.

Kometen

Stjärnan

Kartläggning:

Vi utgår som innan från en stor grupp – Stjärnorna. Vi har sedan delat in barnen i två grupper, Stor- och Småstjärnor utifrån ålder och behov. Vi har arbetar tillsammans på måndagar och fredagar. Miki & Petra arbetar med Storstjärnorna och Sandra & Ida arbetar med Småstjärnorna.

Vi har haft 7 inskolningar i Stjärnorna denna termin. 5 av barnen har gått på förskola tidigare och 2 är nya men har syskon i Solarna. Precis som vi brukar så fokuserar vi i början av en termin på att få ihop en trygg grupp, särskilt Småstjärnorna då vi har 6 nya kompisar där men även i Storstjärnorna eftersom det är nya gruppkonstellationer.

Vi vill att alla Stjärnor ska känna sig trygga tillsammans med oss pedagoger och med sina kompisar, vi vill också att barnen ska bli medvetna om rutiner, regler och de förhållningssätt vi har på förskolan – vet man detta tror vi att det är lättare att känna sig trygg.

Stjärnorna behöver arbeta med språk och kommunikation för att kunna uttrycka sig, bli förstådda och bemötta på ett bra sätt av pedagoger och kompisar. Några av barnen behöver extra stöd med språket då vissa har ottydligt tal, vi har barn som inte har så stort verbalt språk och barn som kan benämna saker och uttrycka sig med enstaka ord men inte prata i flerordsmeningar. Gällande Småstjärnorna behöver flera barn alternativa sätt att uttrycka sig och kommunicera på då de inte är verbala ännu.

Vi vill uppmuntra barnen till att hjälpa varandra och prata med varandra i olika situationer i stället för att direkt vända sig till en vuxen. Detta dels för att få en sammanhållning i gruppen där vi visar att vi tror på varandra och hjälper varandra.

Mål:

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla:

- *Öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande,*
- *Språk, lärande och identitetsutveckling hänger nära samman. Förskolan ska därför lägga stor vikt vid att stimulera barnens språkutveckling i svenska, genom att uppmuntra och ta tillvara deras nyfikenhet och intresse för att kommunicera på olika sätt (s.9).*
- *ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften,*
- *förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler,*

Med detta menar vi:

- Hitta sätt för alla barn att förstå och kunna uttrycka sig.
- Öka barnens självförtroende genom att ha tydliga rutiner vid tex matsituation, påklädning, vila osv.
- Förstå vikten av att vara en bra kompis och hur man är en bra kompis, förstå konsekvenser (både positiva och negativa) av sina handlingar.

Metod:

- Diskutera och repetera hur vi förväntas att förhålla oss till olika situationer på förskolan.
- När- /härvarande pedagoger som lyssnar in och är uppmärksamma på vad som händer under planerade aktiviteter men även under resten av dagen.
- Använda mycket takt och bildstöd.

Solen

Kartläggning:

Vi har observerat barnen under en tid och kommit fram till följande:

Alla barn i gruppen har kompisar men i vissa situationer kan vi uppleva att en del barn behöver "träna" på hur man väljer vem man vill vara med, detta för att alla ska känna sig inkluderade.

Mål:

- Uppmuntra barnen till att lära känna andra än sina bästisar.
- Stärka grupp känslan för att skapa innanförskap.

Läroplan för förskolan:

2.1 Normer och värden

- Förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja hjälpa andra.
- Respekt och förståelse för alla människors lika värde.

2.2 Omsorg, utveckling och lärande

- Förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt ta ansvar för gemensamma regler.

2.3 Barns delaktighet och inflytande

- Förmåga ta ansvar för egna handlingar och för miljön i förskolan

Metod:

- Använda oss av våra kompisregler.
- Diskussion när "situationer" uppstår.
- Vi väljer gruppkonstellationer vid olika tillfällen.
- Härvarande pedagoger.

Stjärnhuset

Mångubben

Kartläggning:

Barngrupp: 20 barn varav 11 flickor och 9 pojkar. 4 pedagoger varav 2 förskollärare, 1 barnskötare och 1 resurs/barnskötare.

- Många av våra nya barn ber ofta pedagoger om hjälp med saker innan de har provat själva.
- Barnen har svårt att se andras behov
- Avbryter andra som pratar
- En del barn är hjälpsamma och bra förebilder för andra
- Barnen har svårt för visa hänsyn och respekt för varandra
- De kan inte och förstår inte alla regler i våra miljöer
- De är inte så självständiga än
- Vi har sett att några barn har svårt att komma in i leken med andra och att några inte har förmågan att leka.

Mål:

”öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande” lpfö18

Med detta menar vi att barnen behöver få en större förståelse för andra barns känslor och integritet, tex att inte öppna toalettdörrarna utan att knacka, krama/röra någon som inte vill och våra kroppar är privata. Vi vill att barnen ska bli mer självständiga så som att kunna ta av och på sig, hämta och lämna saker och städa upp efter sig. Att respektera våra trivselregler.

Detta innebär för oss att vi behöver uppmuntra och ge positiv förstärkning så att de vill vara en bättre kompis. Vi behöver vara goda förebilder och följa upp, exempelvis när de ska städa så att de faktiskt städar upp och är rädda om våra saker och miljöer.

Metoder:

- Samtala med barnen kring hur en bra kompis ska vara i både små och stora grupper.
- Uppmärksamma barnen kring allas styrkor och egenskaper.
- Samtala om känslor
- Tydliggöra att vi alla behövs
- Använda oss av bra förebilder
- Media, litteratur
- Vara ”härvarande” pedagoger i barngruppen och föregå med gott exempel.
- Använda oss av olika gruppkonstellationer små och stora
- Introducera våra miljöer och lära dem reglerna kring de olika miljöerna. Även att inspirera kring allt man kan göra i just den miljön.

Stjärnskottet

Kartläggning:

Vi har haft nio inskolningar på Stjärnskottet denna termin, varav fem av barnen har gått på förskola tidigare. I början av terminen fokuserar vi på att skapa trygga relationer, att få ihop en trygg grupp. Vi vill forma trygga rutiner i vardagen som ska bli kända för alla, såväl barn som pedagoger. Barnen ska bli medvetna om våra rutiner och regler som vi tillsammans förhåller oss till på förskolan, då vi upplever att struktur i vardagen ger trygghet hos barnen.

Genom observationer har vi identifierat platser både ute och inne där det kan förekomma konflikter, barnen behöver träna på att lösa konflikter med stöttning av oss vuxna. Vi pedagoger behöver även stötta dem i att samarbeta, dela med sig, vänta på sin tur och att ta hänsyn till varandra. Vi behöver stötta och stärka barnen i sin sociala kompetens för att få en god sammanhållning.

Mål:

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla:

-förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja hjälpa andra” (Lpfö 18 s. 12).

-förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler,

Med detta menar vi att barnen ska utveckla förmåga att:

- Visa respekt och ta hänsyn för varandra.
- Barnen respekterar varandras olikheter och spontant hjälper, tröstar och lyssnar på varandra.
- Utveckla empati för och omtanke om andra
- Stärka barns integritet och utveckla förmåga att säga nej och stopp när det gäller deras egen kropp
- Öka barnens självförtroende genom att ha tydliga rutiner vid tex övergångar, matsituation, påklädning, vila osv.

Metod:

- Vi tänker dagligen på hur vi bemöter barnen och varandra, har en levande diskussion om vårt bemötande och vikten av att vara goda förebilder för barnen.
- Vi strävar efter att se det unika hos varje barn och arbetar medvetet med olikheter och styrkor i barngruppen.
- Vi berömmar och förstärker positivt beteende.
- Vi arbetar ned turordning och kompromisser i lekar och samtal.
- Våra planeringar anpassas efter barngruppens intresse och behov.
- Vi arbetar för att på olika sätt stärka barnens förståelse och medvetenheten om sitt eget jag och rätten till sin kropp
- Arbetar kring hur man är en bra kompis och hur det känns när någon inte är snäll. Vi jobbar mycket med att barnen får möjlighet att säga hur det känns och tränar på att lösa konflikter och att dela med sig.
- Läser böcker /Kompisböcker som belyser olika saker som man kan uppleva i vardagen
- Dramatisera olika dilemman både med konkret material och oss själva.
- TAKK – med bildstöd

Solhuset

Regnbågen

Kartläggning:

Efter sommaren fick vi en barngrupp med nio ”nya” kompisar från Solstrålen och ett barn utifrån. Under augusti och september har vi genom observationer och samtal uppmärksammat att vår barngrupp behöver utvecklas i att bli lyhörda för varandra. Då vi upplever att de är sämre på att lyssna på varandra samt acceptera vad kompisarna säger. Vi vill därför främja samhörighet, respekt och samarbetet mellan barnen genom att erbjuda dem olika strategier/redskap som ökar och ger dem en större förståelse för varandra och att alla behövs och är lika mycket värda.

Mål:

”Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla respekt och förståelse för alla människors lika värde (Lpfö 18, s.12) samt förmåga att fungera enskilt och i grupp och samarbeta” (Lpfö 18, s.13).

Med detta menar vi att barnen behöver få en ökad förståelse att:

- Visa empati och omtanke för sina kompisar.
- Visa respekt för varandra och ta hänsyn till varandra.
- Samarbeta och lyssna på varandra.

Metod:

I vårt arbete erbjuder och använder vi olika strategier/redskap för att främja barnens förståelse för respekt, samhörighet och att skapa trygghet i gruppen genom:

- Diskussioner, böcker, filmer, reflektioner, ge jämförelser och koppla till verkliga händelser, våra kompisregler och positiv förstärkning.
- Dela barngruppen i mindre grupper.
- Grupplekar.
- Tillgodose barngruppen med begrepp som hjälper dem att kommunicera med varandra.

Solstrålen

Kartläggning:

Vi har under hösten fått 10 nya kompisar här på Solstrålen. Vårt första fokus har legat på att barnen ska bli trygga och landa här på Avdelningen Solstrålen. Vi har delat upp gruppen i mindre grupper för att alla ska få komma till sin rätt och kunna ta plats. Efter att vi observerat barngruppen som grupp och på individnivå, ser vi att barnen tar oftast kontakt fysisk med varandra, då språket är under uppbyggnad. Vi ser även att barngruppen har behov av att landa i och jobba med att vi är 15 barn på avdelningen och att vi är här tillsammans. Vilket innebär, att leka tillsammans, leka bredvid, vänta på sin tur, dela med sig, ta och ge varandra plats och respekt.

Mål:

Lpfö: - respekt och förståelse för alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna, förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra,

Med detta menar vi att:

Barnen ska få lära känna varandra, lära sig att samspele och värna och respektera varandra. Dela med sig av sakerna på avdelningen. Visa hänsyn och respekt i möte och i samspel med kompisarna, visa empatisk förmåga och omtanke i möte med andra. Skapa sig förståelse för sina och andras känslor.

Metod:

Vi har pratat/läst/ spelat teater om hur vi vill ha det på förskolan. Tagit fram trivselregler, jobbat med Stopp, läst och gestaltat kompisböckerna. Att lekträna i smågrupper. Jobbat med olika kommunikativa vägar, så som bildstöd, TAKK, verbalt, tonläge, och kroppsspråk.

Vardagligt arbete för att förebygga och förhindra

Individnivå

- Vi strävar efter att det enskilda barnet accepterar att vi alla är olika. Personal, vårdnadshavare och barn ska respektera varandra.
- Vi uppmuntrar det enskilda barnet i att uttrycka sina känslor och våga berätta vad som hänt på förskolan.

- Vi arbetar med att göra alla barn medvetna om deras kroppsliga integritet, visa respekt/bli respekterad när någon/barnet visar/säger nej.
- Vi är lyhörda för barnens åsikter om medverkan i film och fotografering.
- Vi arbetar aktivt för att det enskilda barnet förstår att hen kan påverka trivselsn på förskolan
- Daglig föräldrakontakt vid hämtning och lämning
- Vi har ett öppet klimat, där man kan säga till varandra om det skulle behövas.
- Vi tar tillvara tillfällena när de kommer, leker/samtalar barnen kring särskilt område är vi med som pedagoger och utvecklar/undervisar i samtalen/leken.
- Vi har alltid god uppsikt över barngruppen
- Vi arbetar med film av verksamheten för att lättare se vårt förhållningssätt utifrån de olika diskrimineringsgrunderna samt annan kränkande behandling.

Kön

- Att arbeta genusmedvetet
- Tillgång till både pojk och -flickdockor
- Att man erbjuder pedagogiska miljöer till alla barn, att pedagogernas förhållningssätt inbjuder alla barn till de olika miljöerna
- Litteratur och sånger (tips: sagolikt bokförlag)

Etnisk tillhörighet

- Prata kring olika språk – dialekter-Kultur
- Tillgång till dockor med olik etnisk tillhörighet
- Lära sig ord från andra språk
- Musik
- Utklädningskläder
- Litteratur

Religion eller annan trosuppfattning

- Servera mat som passar alla
- Uppmärksamma andra religioners högtider och traditioner
- Prata om olika religioner
- Låta föräldrar med annan religion berätta
- Utklädningskläder

Funktionshinder

- Anpassa miljön utifrån hela barngruppen, både ute och inne
- Pedagogerna planerar så att det funktionshindrade barnet kan delta utifrån sin förmåga
- Om resurs finns ska denne vara den förlängda armen i de situationer det behövs
- Ta hjälp av det nätverk som finns när det behövs
- Låta de andra barnen prova på olika aktiviteter i en funktionshindrads situation, för att skapa förståelse

Sexuell läggning

- Prata om att det finns olika familjekonstellationer

- Ha en öppen dialog med föräldrar och barn

Könsöverskridande identitet eller uttryck

- Prata om att alla är olika
- Öppen dialog med föräldrar och barn
- Utklädningskläder
- Könsöverskridande lekar (i leken kan en flicka vara pappa)
- Bejaka identitet

Ålder

- Prata om att alla är olika, utvecklas olika, växer olika, är bra på olika saker, etc.
- Mentorskap (äldre och yngre barn)

Annan kränkande behandling

- Massage, massagesagor
- Samarbetsövningar och värdegrundsövningar
- Avdelningens trivselregler
- Litteratur
- God uppsikt

Gruppenivå

- Gå på fortbildning eller läsa litteratur i ämnet
- Arbetslaget har ett arbetssätt som främjar en öppen, positiv och solidarisk förskolemiljö.
- Arbetslaget har en öppen dialog och samverkan med föräldrarna.
- Föräldramöte med tid för diskussion av likabehandlingsplanen.
- Arbetslaget är goda förebilder mot barn och föräldrar.
- Arbetslaget är observant genom att hålla ögon och öron öppna samt att finnas tillgängliga för barnen.
- Observera varandra som pedagoger
- Arbetslaget gör barnintervjuer med det enskilda barnet och har kompisamtal i grupp (utifrån ålder).
- Vi inom Ramlösa friskola har gemensamma aktiviteter för att skapa en vi känsla inom förskolan (t.ex., värdegrundsveckor och kompisveckor).
- Arbetslaget använder sig av drama- värdegrundsövningar
- Temaarbete kring aktuell diskrimineringsgrund
- Alla ska känna till de gemensamma reglerna som finns på förskolan.

Organisationsnivå

- Göra klart och tydligt att förskolan tar avstånd för mobbing och kränkande behandling.
- Välförankrad värdegrund
- Sätta tydliga gränser för negativa beteende på förskolan.

För att upptäcka kränkningar bör vi vara medvetna om vilka risksituationer det finns på vår förskola. Speciellt uppmärksamma behöver vi vara vid fri lek och under eftermiddagarna då personaltätheten är lägre.

Utredning och åtgärder

Viktigt att dokumentera kring alla åtgärder som görs.

Individnivå

1. Prata först med barnet som känner sig kränkt.
2. Prata sedan med barnet som kränkt, tala också tydligt om att vi inte accepterar det som hänt – nolltolerans.
3. Informera berörda föräldrarna.
4. Diskutera och bestäm tillsammans med barnen hur vi ska bemöta varandra.
5. Hjälpa det enskilda barnet/barnen att säga förlåt (säga eller visa genom ögonkontakt eller handling)
6. Vid behov upprättas en handlingsplan

Gruppenivå

- Arbetslaget diskuterar den uppkomna situationen tillsammans för att kunna bemöta berörda barn och föräldrar, diskuterar också om de behöver någon form av stöd.
- Arbetslaget informerar berörd personal och berörda föräldrar.
- Arbetslaget observerar, dokumenterar och följer upp händelser.

Organisationsnivå

- Stöd till personalen i arbetsgången
- Förskolechefen deltar i upprättande av handlingsplan

Anmälningsrutiner

1. Vårdnadshavare kan vända sig till förskolans personal som i sin tur informerar förskolechefen och huvudmannen. Vårdnadshavaren kan också vända sig till förskolechefen.
2. Personalen på förskolan anmäler fall av trakasserier och kränkande behandling till förskolechef/huvudman.
3. Utredning och dokumentation sker (skyndsamt) av de pedagoger som arbetar på den aktuella avdelningen. Förskolechef/specialpedagog finns med som stöd och vid behov.

Utvärdering och uppföljning

- Ny likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling upprättas i oktober då nya mål skrivs in, detta enligt årsklockan. Utvärdering sker i juni.
- Utvärdering görs i barngrupp, personalgrupp och föräldragrupp.
- Utvärderingen redovisas i det systematiska kvalitetsarbetet.

Utvärdering av mål läsåret 2023-2024

Kometen

Stjärnan

Mål

Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla:

- Öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande,
- Språk, lärande och identitetsutveckling hänger nära samman. Förskolan ska därför lägga stor vikt vid att stimulera barnens språkutveckling i svenska, genom att uppmuntra och ta tillvara deras nyfikenhet och intresse för att kommunicera på olika sätt (s.9).
- ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften,
- förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler,

Med detta menar vi:

- Hitta sätt för alla barn att förstå och kunna uttrycka sig.
- Öka barnens självförtroende genom att ha tydliga rutiner vid tex matsituation, påklädning, vila osv.
- Förstå vikten av att vara en bra kompis och hur man är en bra kompis, förstå konsekvenser (både positiva och negativa) av sina handlingar.

Måluppfyllelse/Analys:

Att vara EN grupp med samma tema har verkligen varit en fördel för både pedagoger och barn. Vi har kunnat arbeta tillsammans när någon varit borta och våra planerade aktiviteter och målen vi satt har vi kunnat arbeta vidare med.

Vi har olika små grupperingar i vår grupp och i vissa grupper uppstår ofta konflikter och därav har vi lagt mycket vikt vid målet som handlar om att vara en bra kompis och förstå konsekvensen av sina handlingar. Vi har pratat om att man inte bara "kan göra" för att sen säga förlåt direkt efter händelsen utan att egentligen förstå innebörden av situationen. Ett förlåt är så enkelt att slänga ur sig och ordets betydelse och att man verkligen menar det har kommit i skymundan. Många barn har en stark egen vilja och har svårt att lyssna in det vi säger, samma situationer uppstår flera gånger om dagen – ofta i samma grupper, det kan handla om att någon vill ha en leksak som ett annat barn har och bara tar leksaken från kompis för att hen vill ha den. Det kan även handla om att de inte bjuder in en kompis till leken och säger att de inte får vara med.

Inom detta mål har vi därför arbetat mycket med språket, vikten av att kunna uttrycka sig, sina känslor och berätta eller visa vad man vill och känner. En pedagog har ofta fått vara närvarande och hjälpa till att lösa konflikter som uppstår men vi uppmuntrar även barnen till att lösa vissa saker själva.

Genom TAKK, bildstöd, att prata om olika känslor och andra metoder har vi försökt nå fram till gruppen och många av barnen vet vad som förväntas av en bra kompis men även om man har kunskapen så kommer deras känslor före och det är lätt att glömma bort vad som är "rätt och fel".

Gällande barnens medvetenhet om våra rutiner så upplever vi att alla förstår dem och vad de innebär. De vet hur vi gör när vi kommer in, när vi ska äta osv. Detta tror vi är en fördel för barnen då de känner sig trygga och säkra i de olika situationerna.

Utvecklingsbehov:

Vi tror att vi hade kunnat arbeta ännu mer med hur vi är bra kompisar, detta genom att utveckla våra metoder och arbetsätt och gjort flera olika aktiviteter då vi förmodligen nått ut till fler barn. Vi behöver fortsätta jobba med konflikthantering samt barnens förståelse för deras rättigheter och skyldigheter i verksamheten.

Nu i slutet av terminen har vi även diskuterat att till nästa termin börja arbeta med lekgrupper där vi pedagoger bestämmer indelningen och därefter har olika aktiviteter med de olika grupperna utifrån vad vi tror passar dem. Detta tror vi hade kunnat ge barnen möjligheter att hitta nya konstellationer i gruppen och i leken.

Solen

Mål:

- Uppmuntra barnen till att lära känna andra än sina bästisar.
- Stärka grupp känslan för att skapa innanförskap.

Mål från läroplan i förskolan:

2.1 Normer o värden

- Förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja hjälpa andra.

2.2 Omsorg, utveckling och lärande

- Respekt och förståelse för alla människors lika värde.
- Förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt ta ansvar för gemensamma regler.

2.3 Barns delaktighet och inflytande

- Förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar och för miljön i förskolan.

Målpuppfyllelse/Analys:

De har såklart fortfarande "bästisar" som de föredrar att leka med. Vi ser att de barn som innan haft lite svårt att våga ta plats i gruppen, nu självklart är med. Alla är välkomna i leken och de förklarar för varandra lekens innehåll. Vi har arbetat och följt vår metod som vi satt upp och känner det fungerat bra. Att vara HÄRVARANDE pedagoger är så viktigt. Då vi ser och hör hur barnen är mot varandra, vilket skapar trygghet för barnen. Vi har förutom det som står i metoden haft mycket grupplekar som skapar innanförskap och detta startar barnen upp själva, och hela gruppen är med.

Utvecklingsområde:

När konflikter uppstår så kunde vi spelat upp ännu mera teater för varandra, då detta når dem bra och är ett uppskattat arbetsätt av barnen.

Vi ska bli bättre på att dela in barnen i "lekgrupper" när vi är i skogen.

Stjärnhuset

Mångubben

Mål:

"öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande" lpfö18

Med detta menar vi: att barnen behöver få en större förståelse för andra barns känslor och integritet, tex att inte öppna toalettdörrarna utan att knacka, krama/röra någon som inte vill och våra kroppar är privata. Vi vill att barnen ska bli mer självständiga så som att kunna ta av och på sig, hämta och lämna saker och städa upp efter sig. Att respektera våra trivselregler.

Detta innebär för oss att vi behöver uppmuntra och ge positiv förstärkning så att de vill vara en bättre kompis. Vi behöver vara goda förebilder och följa upp, exempelvis när de ska städa så att de faktiskt städar upp och är rädda om våra saker och miljöer.

Måluppfyllelse/analys: (Hur har vi nått de målkriterier vi satt upp?)

”öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande” lpfö18

Vi upplever att barngruppen har blivit trygg och att gruppen blivit lugnare sen i höstas. Barnen kan våra rutiner och genom avdelningens tydliga struktur tror vi har skapat en tryggare barngrupp. Vi behöver fortfarande upplysa och påminna barnen om hur man är en bra kompis och hur vi är mot varandra. Vi har blivit bättre på att vara härvarande pedagoger, detta tror vi beror på att barngruppen är trygg i våra miljöer och rutiner. Vi upplever att positiv förstärkning har smittat av sig till barnen, då dom ger varandra positiv förstärkning i olika sammanhang. Barnen har utvecklats sympati och empati för varandra men behövs påminnas. Vi ser barnen som goda förebilder för varandra. Barnen har blivit bättre på att ta ansvar i våra olika miljöer men behöver fortfarande stöd vid städning.

Framgångsfaktor:

Framgångsfaktor har varit för oss att arbeta i mindre grupper vid projekt och introduktion. I början av terminen gick vi iväg till samma plats och lekte samma lekar varje dag i ca. 2-3 veckor och det utvecklade en trygghet hos barnen och vi lärde känna varandra. Vi har tillsammans lärt känna varje miljö inomhus under höstterminen så att barnen vet vad dom ska göra vid just den aktiviteten de valt. Barnen har fått komma fram till trivselregler som vi satt upp på avdelningen. Pedagoger påminner och pratar om varandras styrkor och egenskaper, vi tydliggör att vi alla behövs. Att vi varit härvarande pedagoger och kunnat avleda och uppmuntrat till samtal innan konflikter uppstått har också varit en stor framgång.

Utvecklingsområde:

Fortsätta påminna varandra om varandras styrkor och egenskaper. Vi alla är lika unika. Fortsätta arbetet med tydlighet och struktur. (dagsrytm, upprepning). Introducera nya miljöer. BILDSTÖD.

Stjärnskottet

Mål:

-förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja hjälpa andra (Lpfö 18 s. 12).

-förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler, (Lpfö 18 s. 12).

Med detta menar vi att barnen ska utveckla förmåga att:

- Visa respekt och ta hänsyn för varandra.
- Barnen respekterar varandras olikheter och spontant hjälper, tröstar och lyssnar på varandra.
- Utveckla empati för och omtanke om andra
- Stärka barns integritet och utveckla förmåga att säga nej och stopp när det gäller deras egen kropp
- Öka barnens självförtroende genom att ha tydliga rutiner vid tex övergångar, matsituation, påklädning, vila osv.

Måluppfyllelse/analys:

Utvärderingens resultat visar på att arbetet kring normer och värden har utvecklat barnens empati för och omtanke om andra. Vi upplever att barnen har fått en ökad förståelse för att visa respekt och att ta hänsyn till varandra. Vi ser både i undervisningen och i leken att barnen hjälper varandra, lyssnar in, väntar på sin tur och samarbetar/ kommunicerar bättre. När någon är ledsen tröstar de varandra och de uttrycker och visar tydligt med ”stopphanden” när något inte känns bra. Vi ser i spontana sammanhang att barnen själva tar initiativ till att samtala och kommunicerar kring kompisreglerna som råder. Vi har även fått fin återkoppling av vårdnadshavarna kring detta, barnen visar även hemma, exempelvis ”stopphanden”.

Vi upplever även att barnens samspel i leken har främjats, de har utvecklat nya färdigheter att bearbeta konflikter och lärt sig att kompromissa mer i leken. Utvärderingen visar även att en viktig faktor i arbetet kring normer och värden är att vi pedagoger håller fast vid våra trygga och strukturerade rutiner för barnens trygghet och välmående.

Framgångsfaktorer:

Framgångsfaktorer tror vi handlar om att vi har arbetat mycket med samarbetsövningar i form av lekträning i mindre grupper. Vi pedagoger har varit närvarande, vägledande och goda förebilder i barnens lek. Att vara goda förebilder för barnen upplever vi också som en framgångsfaktor då vi ser att barnen lär sig av våra handlingar.

Vi upplever också genom att ha kompisreglerna med bildstöd tillgängligt på flera ställen i den fysiska miljön, och kontinuerliga samtal kring våra gemensamma kompis/trivselregler har varit framgångsfaktorer. Dessa faktorer ser vi har gett resultat och tillgodosett barnens möjligheter att utvecklas och lära i enlighet med våra uppsatta läroplansmål och intentioner.

Utvecklingsområde:

Vi upplever att det har skett en stor utveckling hos barnen i detta område. Men vi fortsätter att arbeta med att grundlägga de demokratiska värderingarna hos barnen.

Solhuset

Regnbågen

Mål:

”Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla respekt och förståelse för alla människors lika värde (Lpfö 18, s.12) samt ”förmåga att fungera enskilt och i grupp och samarbeta” (Lpfö 18, s.13).

Med detta menar vi att barnen behöver få en ökad förståelse att:

- Visa empati och omtanke för sina kompisar.
- Visa respekt för varandra och ta hänsyn till varandra.
- Samarbeta och lyssna på varandra.

Måluppfyllelse/Analys:

Vi har under läsårets gång sett en stor utveckling i barnens förmågor att hantera konflikter och visa respekt för varandra. Det vi uppmärksammat är bland annat att lekkonstellationerna har blivit annorlunda och mer varierande, vi ser även att barnen visar mycket mer empati och att de oftare hanterar ”svåra” situationer med hjälp av ord även om det ibland kan vara högljutt så blir inte lika ofta fysisk kontakt. Vi ser också att barnen utvecklas i att hjälpa varandra, ta hand om varandra och hur de tröstar och stöttar varandra på ett fint sätt. De strategier vi använt för att uppnå detta är diskussioner, böcker och filmer, reflektioner, seriesamtal, våra kompisregler, positivförstärkning, delat barngruppen i mindre grupper, tillgodosett barnen med begrepp som hjälpt dem att kommunicera med varandra.

Utvecklingsområde:

Vi känner att nästa steg är att få barnen att använda en mjukare ton i deras argumentationer med varandra, att få dem att förstå att skrika på sina kompisar inte hjälper någon.

Solstrålen

Mål:

- respekt och förståelse för alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna,
- förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra,

Med detta menar vi:

Att alla barn får en förståelse för att alla är olika och lika mycket värda.

Att uppmuntra viljan att hjälpa varandra.

Att synliggöra och uppmuntra alla barns positiva egenskaper för varandra. Samt öka förståelsen för allas olikheter, styrkor och rätten att finnas.

Måluppfyllelse/analys:

Vi upplever att 15 av 15 barn har utvecklats inom detta och kan ta ansvar på sitt eget sätt. Barnen tar ett personligt och gemensamt ansvar för hur vi pratar med varandra och hur vi ska vara mot varandra. Generellt ser vi att barnen visar på utveckling inom detta område och bryr sig väldigt mycket om hur de andra barnen och vi vuxna har det och att det finns en vilja och förmåga hos alla barnen att vilja hjälpa/stötta/trösta. Detta sker spontant dagligen i verksamheten och vi ser att det genom det dagliga arbetet med värdegrunden har skett en stor utveckling hos alla 15 kompisar. Barnen kan benämna positiva egenskaper/förmågor hos sig själv och hos varandra.

Vi har använt oss av olika arbetssätt för att arbeta med de olika aktiviteterna som faller under dessa mål. Ett arbetssätt vi pedagoger använde oss av är att vi hade varsitt undervisningsmaterial men barnen flyttade runt mellan oss. Vi upplever att detta arbetssätt var bra då vi pedagoger kunde fokusera på en bok och övningar till den och hade endast fokus på detta material. Vi pedagoger upplever att vi utvecklats mycket under detta arbetssätt och därmed gynnat barngruppens lärande och utveckling. Ett annat arbetssätt vi använt oss utav, är att vi pedagoger hade varsin grupp men skiftade undervisningsmaterial. Oavsett hur vi pedagoger har arbetat har vår undervisning bygger på upprepning och olika infallsvinklar.

Framgångsfaktorer är att vi genomfört undervisningarna i mindre grupper, som är fasta i grunden, men det finns en lyhördhet om det skulle behöva justeras för att gynna barnen på bästa sätt. Vi känner barnen och kan anpassa vår undervisning i grupperna utefter just de barnen som är i gruppen.

Upprepning är en stor framgångsfaktor i all vår undervisning.

Vi har tillsammans, barn och pedagoger, byggt vidare på vår gemenskap och vi upplever att barnen har roligt och växer tillsammans. Vi känner att vi planerar mer än vad det finns utrymme för under vårterminen vilket vi behöver ta med oss och tänka på till kommande vårtermin.

Utvecklingsområde:

Vi känner att ett utvecklingsbehov är att till nästa vårtermin tänka på att det är mycket avbrott under terminen och inte planera in för mycket undervisning. Att fortsätta jobba i smågrupper.

Arbetsgång – Likabehandlingsplan

Augusti och september

- Kartläggning på respektive avdelning genom observation, samtal, intervjuer med barnen.
- Sätta upp trivselregler på respektive avdelning tillsammans med barnen

September

- Föräldramöte

Första veckan i oktober

- Likabehandlingsplansgruppen träffas för att upprätta ny likabehandlingsplan och sätta upp nya mål.

Oktober

- Observationer i barngruppen utifrån målen, from nu till juni.
- Informera föräldrarna om det nya målet via månadsbrev.

Februari

- Föräldramöte

Maj

- Sammanställa observationer på avdelningen, pedagogerna utvärderar målen i sin utvärdering på avdelningen.

Juni

- Likabehandlingsplansgruppen träffas för att göra en gemensam utvärdering utifrån avdelningarnas utvärderingar.

Kontakter

Lisa Meviken, huvudman	0707 59 54 48
Ingrid Mathiasson, rektor	0705 85 19 67
Jenni Ringbom, Solstrålen/Solhuset	0709 38 63 97
Katharina Petersson, Regnbågen/Solhuset	0709 38 66 09
Susanne Karlsson Mångubben/Stjärnhuset	0709 38 67 36
Carina Lagerqvist, Stjärnskottet/Stjärnhuset	0709 38 63 26
Mari Tykö, Solen/Kometen	0709 38 66 20
Stjärnan/Kometen	0709 38 66 50

Bilaga 1: Dokumentation av kränkande behandling/trakasseri

Datum: _____

Anmälan gjord av: _____

Ansvarig utredare: _____

Namn på den utsatte: _____

Namn på övriga inblandade: _____

Den utsattes upplevelse av det inträffade (inkl. var och när):

Analys:

Åtgärder:

Uppföljningssamtal med den utsatte: _____

Uppföljningssamtal med övrigt drabbade: _____

